

I.6. ILLES BALEARS

per Antoni NADAL

Ensenyament

L'art. 4 de la Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (*Balears* núm. 15, de 20 de maig de 1986; correcció d'errors en el BOCAIB núm. 16, de 30 de maig de 1986) preceptua que «els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a fer efectius la promoció, el coneixement i l'ús normal de la llengua catalana». D'acord amb aquest article i en relació amb el títol segon de la Llei («De l'ensenyament»), el Govern Balear va aprovar el Decret 74/1986, de 28 d'agost, regulador de l'ensenyament de la llengua i literatura catalanes als centres docents no-universitaris de les Balears, amb la finalitat d'accelerar-hi i refermar-hi la normalització lingüística (BOCAIB núm. 29, de 12 de setembre de 1986), modificat parcialment pel Decret 82/1986, de 18 de setembre, pel qual s'hi afegeix un nou apartat, l'1.3, de manera que l'apartat 1.3 anterior passa a ser l'actual 1.4 (BOCAIB núm. 30, de 20 de setembre de 1986; correcció d'errors en el BOCAIB núm. 32, de 10 d'octubre de 1986). El Decret 74/1986 deroga el Decret 53/1985, de 20 de juny, d'ensenyament de la llengua i la literatura pròpies de les Illes Balears —anomenat de «bilingüisme»— i les ordres, de 10 de setembre de 1985, d'exempcions de l'obligatorietat d'aprenentatge de la llengua catalana en els centres docents no-universitaris de les Balears i d'aprovació de llibres i de text material didàctic per als ensenyaments regulats pel Decret 53/1985.

Dins l'àmbit de l'ensenyament, cal esmentar les ordres dictades pels titulars del departament: Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de 29 d'agost de 1986, per la qual es regula l'aprovació dels textos i el material pedagògic de la llengua catalana, així com les versions en llengua catalana de la resta de llibres de text per a tots els nivells, els graus i les modalitats de l'ensenyament no universitari regulat per la Llei de normalització lingüística; Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de 29 d'agost de 1986, de regulació de l'ensenyament en llengua catalana en els centres docents no universitaris de les illes Balears; Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de 29 d'agost de 1986, de regulació de les exempcions de l'aprenentatge de la llengua catalana; Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de 29 d'agost de 1986, d'aprovació dels programes de llengua catalana per a EGB, BUP, COU, FP 1 i FP 2 (correccions d'errors en el BOCAIB núm. 30, de 20 de setembre de 1986, i en el núm. 32, de 10 d'octubre de 1986); i Ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Esport, de 10 de febrer de 1988, per la qual s'estableixen els programes de la llengua pròpia de les tres comunitats autònomes i el professorat (BOCAIB núm. 23, de 23 de febrer de 1988).

Atès que a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears li correspon la competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana, i que en atenció a les competències que en matèria educativa corresponen a l'Estat calia l'actuació coordinada i conjunta de les administracions estatal i autonòmica amb la finalitat d'assegurar l'ensenyament de la llengua catalana en els centres docents d'aquesta Comunitat Autònoma, el Ministeri d'Educació i Ciència i la CAIB van subscriure un conveni de col·laboració l'1 de desembre de 1987 (Resolució de la consellera d'Educació i Cultura, de 14 de gener de 1988, per la qual es publica el Conveni de col·laboració entre el Ministeri d'Educació i Ciència i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, BOCAIB núm. 35, de 22 de març de 1988).

En execució del que s'estableix a la Llei de normalització lingüística, el Govern Balear, mitjançant la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, ha assumit oficialment el lliurament de certificats de coneixements de català en diversos nivells i en fixarà les proves adequades. Amb aquesta finalitat, el Consell de Govern va crear la Junta Avaluadora de Català, adscrita a la Direcció General de Cultura, organisme encarregat d'establir i d'efectuar les proves per a l'obtenció de certificats de coneixement de llengua catalana per part de la població adulta no-escolaritzada (Decret 62/1989, de 8 de juny, pel qual es crea la Junta Avaluadora de Català i se'n regulen la composició i el funcionament, BOCAIB núm. 76, de 22 de juny de 1989). La Junta Avaluadora de Català funciona en Ple i en Comissions i s'estructura en els òrgans següents: *a)* el Ple, *b)* la Comissió Delegada, *c)* les comissions territorials, *d)* la Comissió de Certificats i Planificació, i *e)* la Secretaria.

Suport genèric

D'altra banda, de conformitat també amb l'art. 4 i en relació amb els articles 24, 31, 32, 35, 36 i 38 de la Llei, el Govern Balear va aprovar el Decret 44/1986, de 15 de maig, regulador de les subvencions de la Conselleria d'Educació i Cultura (correcció d'errors en el BOCAIB núm. 22, de 21 de juliol de 1986), que modifica el Decret 34/1985, de 29 d'abril, de suport genèric a la producció i a la difusió d'obres en llengua catalana. Entre les ajudes en matèria de cultura, cal destacar les de les àrees que esmenta l'art. 8.3: «Política lingüística. Assessorament lingüístic: S'ha de prestar ajuda a les activitats que organitzin entitats sense ànim de lucre, tendents a l'ensenyament per a adults en llengua catalana, en foment i estudi de les modalitats insulars.

«Normalització lingüística. S'ha de donar suport a les campanyes i iniciatives tendents a la normalització i a l'ús de la llengua catalana pròpia de les Illes Balears».

El Decret 44/1985 regulador de les subvencions de la Conselleria d'Educació i Cultura ha estat desplegat per les ordres de 19 de maig de 1986 (BOCAIB núm. 16, de 30 de maig de 1986) i d'11 de maig de 1987 (BOCAIB núm. 65, de 23 de maig).

D'acord amb l'art. 31.2 de la Llei de normalització lingüística, el Consell de Govern va aprovar el Decret 49/1988, de 12 de maig, de concessió de suport genèric a la producció fonogràfica de la CAIB (BOCAIB núm. 62, de 24 de maig de 1988). Aquest Decret exigeix que els textos dels enregistraments d'obres de jazz o de música moderna siguin en català en la totalitat, i que la documentació informativa que acompanyarà el disc, a més de la presentació tipogràfica, hauran de ser en català o si més no caldrà que aquest idioma ocupi, sempre en lloc preferent, la mateixa extensió que les dels altres que hi puguin constar.

Topònims

Encara, l'art. 14 i la disposició transitòria segona de la Llei de normalització lingüística a les Illes Balears, que es refereixen a l'oficialitat i l'ús dels topònims balears, han estat desplegats pel Decret 36/1988, de 14 d'abril, pel qual es publiquen en el BOCAIB les formes oficials dels topònims de les Illes Balears (BOCAIB núm. 51, de 28 d'abril de 1988; correcció d'errors en el BOCAIB núm. 63, de 26 de maig de 1988, i en el núm. 129, de 27 d'octubre de 1988), modificat pel Decret 50/1988, de 12 de maig, en virtut del recurs interposat per l'Ajuntament de Son Servera (BOCAIB núm. 63, de 26 de maig de 1988). L'Ajuntament de Manacor també va interposar un recurs contencioso-administratiu contra el Decret 36/1988 (Acte núm. 424/1988), que ha estat desestimat.

Funció pública

Concordant amb l'art. 16.2 de la Llei de normalització lingüística, l'art. 45 de la Llei de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOCAIB núm. 38, de 28 de març de 1989) ordena que «a. les proves selectives que es realitzin per a l'accés a les places de l'Administració dins l'àmbit territorial de les Illes Balears, s'ha de tenir en compte, entre altres mèrits, el nivell de coneixement de les dues llengües oficials, la ponderació del qual determinarà l'Administració per a cada nivell professional. Els qui superin les proves selectives han d'acreditar els seus coneixements de català oral i escrit. En cas contrari, quedaran compromesos a la realització dels cursos que, amb aquesta finalitat, organitzi la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i a presentar els certificats d'aprofitament corresponent». A fi d'aconseguir la realització d'aquests objectius,

el legislador preveu, en l'art. 46, la creació de l'Institut Balear d'Administració Pública, al qual pertocarà de fer la selecció, la formació, l'actualització i el perfeccionament del funcionariat de l'Administració autonòmica, a més de totes les altres funcions que li podran correspondre reglamentàriament.

Quant a la provisió de places, segons l'art. 57.2 de la Llei de la funció pública, «seran mèrits de necessària consideració en tots els concursos: la possessió d'un grau personal adequat al nivell de complement de destinació del lloc convocat, la valoració del treball desenvolupat en els llocs anteriors ocupats en la mateixa Administració Pública i en d'altres, els cursos de formació i perfeccionament superats a Escoles d'Administració Pública, l'antiguitat, i el que s'estableix a la Llei de Normalització Lingüística sobre el coneixement oral i escrit de la llengua catalana». L'article esmentat concorda amb l'art. 34.3 de la Llei de normalització lingüística.

Campanya de normalització lingüística

Finalment, el 18 d'octubre de 1989 el president del Govern Balear, els presidents dels consells insulars i el batlle de Palma van signar l'Acord institucional per a la Campanya de normalització lingüística de les Illes Balears (Ordre de la consellera de Cultura, Educació i Esports, per la qual es disposa la publicació de l'acord institucional per a la normalització lingüística, BOCAIB núm. 144, de 21 de novembre de 1989). Els alts representants hi acorden intensificar els seus esforços, dins les respectives institucions, per donar compliment total, en el termini més breu possible, a les disposicions de la Llei de normalització lingüística, en tot allò que és de competència i responsabilitat de cada institució signant, a fi que puguin servir de model i estímul a les institucions cíviques i culturals i als ciutadans en general. L'estructura de la Campanya es compondrà del Patronat, de la Comissió Tècnica, dels grups de treball i del Secretariat. El Patronat tindrà la responsabilitat d'aprovar el pla d'actuació que elaborarà anualment la Comissió Tècnica, de prendre les mesures pressupostàries necessàries per dur-lo a terme i d'aprovar-ne la memòria i els informes tècnics d'avaluació i seguiment. La Comissió Tècnica, presidida per Aina Moll, elaborarà un pla general de normalització lingüística i plans específics per a cada sector de la relació social en col·laboració amb les institucions implicades i en funció de la situació sociolingüística de partida en cada cas, i uns programes d'actuació a curt termini.